Adroddiad Cynnydd 6 mis y BGC

Beth yw'r BGC?

Mae Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Bro Morgannwg (BGC) yn dod ag uwch arweinwyr o sefydliadau cyhoeddus a'r trydydd sector ynghyd i weithio mewn partneriaeth ar gyfer dyfodol gwell.

Beth yw'r adroddiad cynnydd 6 mis?

Nododd y BGC ei flaenoriaethau yn ei Gynllun Llesiant 2023-2028. Mae'r Adroddiad hwn yn tynnu sylw at gynnydd y BGC dros y 6 mis (Mai - Hydref 2025) diwethaf tuag at gyflawni Amcanion Llesiant y cynllun:

- Fro mwy gwydn a gwyrddach
- Fro mwy egnïol ac iachach
- Fro mwy cydradd a chysylltiedig

Ac mae'n dair ffrwd waith blaenoriaeth:

- Ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur
- Gweithio gyda phobl sy'n byw yn ein cymunedau sy'n profi lefelau uwch o amddifadedd
- Dod yn Fro sy'n gyfeillgar i oedran

Mae partneriaid BGC wedi rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y gwaith sy'n cael ei symud ymlaen yn erbyn prosiectau allweddol y BGC isod. Cliciwch y ddolen o fewn pob prosiect i ddarganfod mwy.

Fro Cyfeillgar i Oedran:
Enillodd y Fro Statws Cyfeillgar i Oedran Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) ym mis Hydref 2023. Mae gweithgareddau parhaus y BGC i fwrw ymlaen â'r gwaith hwn, yn cynnwys mentrau fel:

- Y Caffi Cysylltiad Cyfeillgar i Oedran cyntaf erioed, a gynhaliwyd ym mis Mehefin 2025, a ddaeth â dros 50 o sefydliadau partner ynghyd, gan gryfhau cydweithio a dysgu a rennir ar draws Rhwydwaith y Fro Cyfeillgar i Oedran. Mae digwyddiadau Cyfeillgar i Oed yn rhad ac am ddim i fynychu ac yn cynnig diodydd cynnes, bisgedi a ffrwythau am ddim gan alluogi pobl hŷn i fynychu heb bryder ariannol a chefnogi'r rhai sydd mewn perygl o gael eu hynysu yn ystod yr argyfwng cost byw.
- Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro wedi cyd-gynhyrchu cwrs heneiddio'n dda i gefnogi dinasyddion i leihau eu risg o gwympo. Mae'r tîm wedi cynnal 6 cwrs yn y Fro gyda 68 o gyfranogwyr.
- Mae Tân ac Achub De Cymru wedi cyflwyno sgyrsiau am ddiogelwch yn y cartref i grwpiau pobl hŷn ac yn cynnal gwiriadau diogelwch yn y cartref am ddim. Mae grwpiau wedi cynnwys Fforwm Strategaeth Cyn-filwyr y Barri a Fro 50+.

Trechu Anghydraddoldebau mewn Cymunedau Difreintiedig:
Mae mentrau'r BGC yn mynd i'r afael ag anghydraddoldebau yn canolbwyntio ar weithio gyda thair cymuned y Barri yn y 10% mwyaf difreintiedig yng Nghymru (MALlC 2019). Mae cyflawniadau yn cynnwys:

- Gwaith ymgysylltu parhaus gydag ystod o bartneriaid ac mewn amrywiaeth o leoliadau cymunedol gan gynnwys Banciau Bwyd, Grwpiau Ffydd, Curo Drws mewn tai cymdeithasol, Canolfannau Cymunedol, ac Ysgolion. Hyd yma, mae dros 1,700 o unigolion wedi ymgysylltu trwy allgymorth.
- Cynhaliwyd cyfres o weithdai hwyluso i archwilio heriau a chyfleoedd
- Mae'r prosiect wedi cryfhau perthnasoedd ar draws y BGC Roedd y sesiynau yn meithrin perthnasoedd traws-sector cryf a chynhyrchu syniadau gweithredu fel gwella hygyrchedd recriwtio, ehangu gwasanaethau ôl-ysgol ac allgymorth, a gwella partneriaeth offer cyfathrebu.
- Mae prif swyddog Eich Lle wedi gweithio gyda thîm Gwasanaethau Aillunio Cyngor Bro Morgannwg gan ganolbwyntio ar asedau cymunedol yn yr ardaloedd.

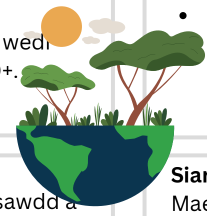

Argyfwng Hinsawdd a Natur:
Mae'r BGC yn blaenoriaethu mynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd a natur gyda'r nod o greu Fro “" mwy gwydn a gwyrddach” drwy nifer o brosiectau a mentrau trawsbynciol:

- Mae partneriaid yn gweithio i gynnal Asesiad Risg Newid Hinsawdd i lywio dealltwriaeth ymhellach o risgiau hinsawdd penodol y Fro, gan dynnu ar brofiad y rhai o fewn y BGC, ar brofiad byw trigolion y Fro, ac ar ddata digwyddiadau hinsawdd yn y gorffennol ac amcanestyniadau hinsawdd yn y dyfodol.
- Mae partneriaid yn parhau i ddatgarboneiddio eu fflyd. Mae 2 gerbyd ailgylchu gwastraff EV newydd wedi'u cyflwyno a gwefrwyr EV yn cael eu gosod ar draws y sir.
- Mae CNC wedi parhau i roi gwybod i bartneriaid am gyfleoedd ar gyfer Ardaloedd Storio Llifogydd y Bont-faen a Frampton.

Siarter Teithio Iach:
Mae Siarter Teithio Iach Bro Morgannwg yn hyrwyddo teithio cynaliadwy ymysg staff mewn sefydliadau llofnodwyr. Trwy'r siarter:

- Parhawyd cyflawni gwelliannau Metro De Cymru yn y rhanbarth, ynghyd â gwelliannau seilwaith teithio llesol
- Yn genedlaethol, mae gwaith wedi symud ymlaen i ddarparu cynnig cymorth cyd-fynd i gyflogwyr i hyrwyddo teithio cynaliadwy, rhwng Llywodraeth Cymru, Trafnidiaeth Cymru ac Iechyd Cyhoeddus Cymru.
- Mae cais ymchwil UKRI yn cael ei gyflwyno yn Ch3 dan arweiniad Prifysgol Abertawe i gynnal gwerthusiad Mapio Effeithiau Ripple ar y Siarteri Teithio Iach

Healthy Travel

Bwyd a Symud Da:
Nod Bwyd a Symud Da, yw ymgorffori cyfleoedd o fyw iach.

- Cefnogodd ddatblygu polisïau hysbysebu iachach, gan gynnwys cyfyngiadau Halen Siwgr Braster Uchel (HFSS) ar draws safleoedd ac asedau a reolir gan y cyngor. Cytunwyd ar hyn yng Nghabinet y Fro ym mis Medi 2025.
- Cyflwyno sesiynau tyfu bwyd yn ysgolion y Fro drwy bartneriaethau gydag Ysgolion Iach, Ysgolion Eco, a Phartneriaeth Natur Leol y Fro
- Ymgysylltu â theuluoedd mewn ardaloedd difreintiedig trwy sesiynau chwarae ar ôl ysgol, gweithgareddau gwyliau, a digwyddiadau cydweithredol. Datblygiad parhaus prosiect Golden Pass ar gyfer pobl dros 50 oed, gan gynnwys hyfforddiant gwirfoddolwyr a gweithgareddau sy'n gyfeillgar i ddementia. Cyflwynodd y prosiect Ynni Ieuenctid i gynyddu gweithgarwch corfforol ymysg pobl ifanc, gyda chefnogaeth a gwerthuso wedi'i deilwra.

Partneriaeth y Fro Bwyd:
Meysydd blaenoriaeth Bwyd y Fro yw pryd da i bawb; busnesau bwyd lleol ffyniannus sy'n cael eu cefnogi a'u gwerthfawrogi; meddwl yn fyd-eang, bwyta'n lleol. Mae'r cynnydd wedi cynnwys:

- Cwblhau Strategaeth Fwyd y Fro 2025-2030, yn dilyn ymgysylltu cymunedol a rhanddeiliaid a oedd yn cynnwys digwyddiad wedi'i anelu at genedlaethau iau ac un arall a ddaeth â 12 o ffermwyr lleol a chynhyrchwyr bwyd ynghyd; yn ogystal â chanfyddiadau o ymgysylltu ychwanegol gyda dros 500 o bobl ar eu profiadau o gael gafael ar fwyd yn y Fro
- Dyfarnwyd Gwobr Arian Lleoedd Bwyd Cynaliadwy i'r Fro gan gydnabod y cynnydd a wnaed o amgylch ymagwedd gyfunol tuag at ystod o faterion ar draws y system fwyd.
- Mae Food Vale wedi cydlynu 3 cynllun grantiau bach i gefnogi cymunedau a busnesau i gymryd rhan mewn creu system fwyd iach a chynaliadwy. Cefnogwyd cyfanswm o 25 o sefydliadau.

Gwerth yn y Fro (VIV):
Canolbwynt i wirfoddolwyr, partneriaid a sefydliadau, sy'n cynnig manylion am gyfleoedd gwirfoddoli, galluogi sefydliadau i ymrestru gwirfoddolwyr, a grymuso gwirfoddolwyr i gyfnewid eu hamser am wobrau.

- Rolau gwirfoddolwyr newydd wedi'u creu ar gyfer unigolion â galluoedd amrywiol, gan gynnwys gwirfoddolwr digidol awtistig a gwirfoddolwr prawfddarllenydd.
- Creu gardd bywyd gwyllt yn Longmeadow Court gyda chefnogaeth gan wirfoddolwyr a Phartneriaeth Natur Leol y Fro.
- Rhoddodd ymgyrch Gift it Forward werth £150 o nwyddau i Wasanaeth Cam-drin Domestig y Fro.

Partneriaeth y Fro Diogelach:
Mae Diogelach Fro yn gweithio i leihau troseddau ac anhrefn, ac ofn ohono, drwy ddatblygu dulliau ataliol i ddiogelu trigolion lleol. Roedd y cynnydd yn cynnwys:

- Roedd 50 o eiddo yn y Fro a gafodd Caledu Targed, gan gynnwys cloeon drysau, goleuadau, teledu cylch cyfyng a larymau tresmaswyr er mwyn galluogi dioddefwyr cam-drin domestig i aros yn ddiogel yn eu cartref eu hunain.
- Ymwelodd y Tîm Diogelwch Cymunedol ag ysgolion cynradd i arolygu disgyblion am eu defnydd o lwyfannau cyfryngau cymdeithasol a gemau. Siaradodd y tîm â rhieni i asesu eu hymwybyddiaeth o'r llwyfannau y mae plant yn eu defnyddio.
- Cynhaliodd y Swyddog Diogelwch Cymunedol 240 o batrolau a chyflwynodd 23 o atgyfeiriadau ASB yn cwmpasu digwyddiadau fel difrod eiddo, a defnydd anghyfreithlon o feiciau trydan Surron.

Progress Reports

Bro Cyfeillgar i Oed

Mynd i'r afael ag anghydraddoldebau mewn cymunedau

Argyfwng Hinsawdd a Natur

Siarter Teithio Iach

Bwyd Da a Symud

Partneriaeth y Fro Bwyd

Gwerth yn y Fro (VIV)

Partneriaeth y Fro Diogel

Sylfaen Tystiolaeth:

Mae'r BGC yn parhau i fonitro data a thystiolaeth er mwyn sicrhau ei fod yn defnyddio'r mewnwelediad diweddaraf i gefnogi ei wneud penderfyniadau. Adroddiadau:

- Newid Demograffig
- Sgiliau a'r Economi
- Iechyd a Chymunedau
- Yr amgylchedd a thrafnidiaeth